

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 9033-2553

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 9033-2010

หลักการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์สำหรับปศุสัตว์

**PRINCIPLES FOR ESTABLISHMENT OF
COMPARTMENTALISATION FOR LIVESTOCK**

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ICS 65.020.30

ISBN

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 9033-2553

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 9033-2010

หลักการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์สำหรับปศุสัตว์

**PRINCIPLES FOR ESTABLISHMENT OF
COMPARTMENTALISATION FOR LIVESTOCK**

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

50 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2561 2277 โทรสาร 0 2561 3357

www.acfs.go.th

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 127 ตอนพิเศษ 131 ง

วันที่ 12 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2553

**คณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง หลักการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์สำหรับปศุสัตว์**

1. นางสาวฉวีวรรณ วิริยะภาค
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์	ประธานกรรมการ
2. นายรณชัย จ้งพานิช
กรมปศุสัตว์	กรรมการ
3. นายชัยศิริ มหันตชัยสกุล
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเจตน์ ชื่นชม
คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์เจนนุช ว่องธวัชชัย
คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
6. นายเกียรติศักดิ์ ต้นเจริญ
คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ
7. นายศิวัฒน์ พงษ์พิพัฒน์
สมาคมสัตวบาลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
8. นายบุญเพ็ง สันติวัฒนธรรม
กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
9. นายประเทือง สุตสาคร
สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย	กรรมการ
10. นายนพพร วายุโชติ
สมาคมผู้ผลิตและแปรรูปสุกรเพื่อการส่งออก	กรรมการ
11. นายเกียรติภูมิ พฤกษ์วัน
สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ	กรรมการ
12. นางลัดดาวัลย์ รัตนนคร	กรรมการ
13. นางสาวศรารามณี กระจ่างวงษ์
สำนักมาตรฐานสินค้าและระบบคุณภาพ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ

อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีกและปศุสัตว์ของประเทศไทยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ปัจจุบันได้เกิดโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ เช่น โรคไข้หวัดนก และโรคไข้หวัดสุกร ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสาธารณสุข ดังนั้นองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (World Organization for Animal Health: OIE) จึงได้ประกาศใช้หลักการคอมพาร์ตเมนต์เป็นมาตรการหนึ่งในการควบคุมป้องกันโรค ภายใต้การจัดการฟาร์ม หลักสุขาภิบาล มาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพ ร่วมกับการเฝ้าระวังและควบคุมโรค เพื่อส่งเสริมสุขภาพสัตว์ และอำนวยความสะดวกในการค้าสัตว์และผลิตภัณฑ์ในกรณีที่มีโรคระบาดเกิดขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศและความปลอดภัยของผู้บริโภค

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

กรมปศุสัตว์. 2549. ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง ระบบคอมพาร์ตเมนต์ในอุตสาหกรรมสัตว์ปีกไทย.

อรพันธ์ ภาสวรกุล. การควบคุมโรคระบาดสัตว์ในระบบคอมพาร์ตเมนต์ตามมาตรฐานขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ [online]. บทความงานวิจัย สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์. 2553 (update: 2 มีนาคม 2553; cited 1 เมษายน 2553). Available

from: <http://www.dld.go.th/dcontrol/th/index.php/more-about-joomla/56--2>

World Organization for Animal Health (OIE). 2009. Chapter 4.4 Application of compartmentalisation. Terrestrial Animal Health Code, Paris, France.

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
หลักการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์สำหรับปศุสัตว์
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง หลักการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์สำหรับปศุสัตว์ เป็นมาตรฐานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐานและปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : หลักการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์สำหรับปศุสัตว์ มาตรฐานเลขที่ มกษ. ๙๐๓๓-๒๕๕๓ ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร

หลักการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์

สำหรับปศุสัตว์

1 ขอบข่าย

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์สำหรับปศุสัตว์ ประกอบด้วย สภาพทั่วไป การประเมินความเสี่ยง มาตรการด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ แผนการความปลอดภัยทางชีวภาพตามหลักการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (hazard analysis and critical control point; HACCP) การตามสอบ การจัดทำเอกสาร การเฝ้าระวังโรค และแผนปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉินและการแจ้งเตือน เพื่อส่งเสริมสุขอนามัยสัตว์และเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ

2 นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 คอมพาร์ตเมนต์ (compartment) หมายถึง กลุ่มสัตว์ที่แยกอยู่ในส่วนการผลิตและเลี้ยงสัตว์หนึ่งแห่งหรือหลายแห่ง ซึ่งทราบสถานะของโรคที่กำหนด ภายใต้ระบบการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพร่วมกัน โดยมีการเฝ้าระวังและควบคุมโรค รวมถึงมีมาตรการด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าระหว่างประเทศ

2.2 ปศุสัตว์ (livestock) หมายถึง สัตว์บกที่เลี้ยงเพื่อเป็นแรงงาน หรือใช้เป็นอาหาร

2.3 การจัดการด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ (biosecurity management) หมายถึง การจัดการระบบการป้องกัน หรือลดโอกาสในการนำเชื้อเข้าสู่หรือออกจากระบบการผลิตและเลี้ยงสัตว์

2.4 การเฝ้าระวัง (surveillance) หมายถึง การตรวจสอบประชากรสัตว์ เพื่อตรวจหาเชื้อโรคหรือโรค ซึ่งความถี่และชนิดของการเฝ้าระวังโรค ขึ้นอยู่กับระบาดวิทยาของเชื้อโรคหรือโรคนั้น ๆ

2.5 การตามสอบ (traceability) หมายถึง ความสามารถในการตรวจย้อนกลับแหล่งผลิตสินค้าและติดตามสินค้าปศุสัตว์ ตลอดทุกขั้นตอนการผลิต การแปรรูป การเก็บรักษา การขนส่ง และการจัดจำหน่าย

2.6 สถานะปลอดโรค (disease free status) หมายถึง สภาพของฟาร์ม/คอมพาร์ตเมนต์ ที่ได้ดำเนินการตามแผนเฝ้าระวังโรคของคอมพาร์ตเมนต์แล้ว มีหลักฐานด้วยการตรวจทางอาการและทางห้องปฏิบัติการ แสดงว่าไม่มีการติดเชื้องูโรคที่กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนด

3 บทนำ

ด้วยองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (The Office International des Epizooties; OIE หรือ World Organization for Animal Health) ได้ประกาศใช้หลักการคอมพาร์ตเมนต์เป็นมาตรการหนึ่งในการควบคุมป้องกันโรค เพื่อส่งเสริมสุขภาพสัตว์และเป็นประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้การจัดการฟาร์ม หลักสุขาภิบาล มาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพ ร่วมกับการเฝ้าระวังและควบคุมโรค

คอมพาร์ตเมนต์เริ่มมีบทบาทอย่างมากในการค้าสัตว์และผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากสามารถปฏิบัติได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ อีกทั้งในกรณีที่เกิดโรคระบาดรอบพื้นที่ข้างเคียง คอมพาร์ตเมนต์นั้นสามารถคงสถานะปลอดโรคได้ โดยปฏิบัติอย่างเข้มงวดในมาตรการควบคุมป้องกันโรค ความปลอดภัยทางชีวภาพ การเฝ้าระวังโรค และการตามสอบ

4 หลักการ

เพื่อให้คอมพาร์ตเมนต์มีสถานะปลอดจากโรคที่กำหนด เป็นการปลอดโรคเพียงโรคเดียวหรือหลายโรครวมกัน โดยคอมพาร์ตเมนต์ต้องระบุรายละเอียดการดำเนินการที่ชัดเจน และแสดงตำแหน่งที่ตั้งของคอมพาร์ตเมนต์ ที่อาจรวมถึงส่วนสนับสนุนการผลิตอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกับคอมพาร์ตเมนต์ เช่น โรงงานผลิตอาหารสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปของเหลือใช้จากสัตว์ เป็นต้น ความเชื่อมโยงระหว่างฟาร์มภายในคอมพาร์ตเมนต์ และความสามารถในการแบ่งแยกสถานภาพทางระบาดวิทยาของสัตว์ภายในคอมพาร์ตเมนต์กับสัตว์ที่อยู่รอบนอกคอมพาร์ตเมนต์

4.1 การแบ่งแยกคอมพาร์ตเมนต์ออกจากแหล่งเกิดโรค

4.1.1 ปัจจัยทางกายภาพหรือพื้นที่โดยรอบที่มีผลต่อระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ

คอมพาร์ตเมนต์ต้องมีพื้นฐานจากการจัดการและมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพ การพิจารณาทำเลที่ตั้งและพื้นที่โดยรอบที่อาจมีผลต่อสถานะปลอดโรคของคอมพาร์ตเมนต์เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถแยกสัตว์ภายในคอมพาร์ตเมนต์ออกจากสัตว์ภายนอกคอมพาร์ตเมนต์ที่มีสถานภาพทางสุขภาพแตกต่างกัน ความสำเร็จของการจัดทำคอมพาร์ตเมนต์ต้องคำนึงถึงข้อพิจารณา ดังต่อไปนี้

4.1.1.1 สภาวะโรคในพื้นที่ข้างเคียง และส่วนสนับสนุนการผลิตอื่นๆ ที่เชื่อมโยงทางระบาดวิทยากับคอมพาร์ตเมนต์

4.1.1.2 สถานที่ตั้ง สภาวะโรคและมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพ โดยรอบคอมพาร์ตเมนต์หรือพื้นที่ข้างเคียง ซึ่งต้องคำนึงระยะห่างและสิ่งกั้นแยกทางธรรมชาติดังต่อไปนี้

- (1) สัตว์ภายนอกคอมพาร์ตเมนต์ที่มีสถานภาพทางสุขภาพแตกต่างจากสัตว์ภายในคอมพาร์ตเมนต์ รวมถึง สัตว์ป่า และเส้นทางเคลื่อนย้าย
- (2) โรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปของเหลือใช้ หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์
- (3) ตลาด ส่วนแสดงสัตว์ งานแสดงสินค้าเกษตร สนามแข่งสัตว์ สวนสัตว์ และสถานที่อื่นๆ ที่มีการรวบรวมสัตว์

4.1.2 ปัจจัยทางโครงสร้างพื้นฐาน

เพื่อการดำเนินมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพของคอมพาร์ตเมนต์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีมาตรการควบคุมและป้องกันโรคที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) รั้ว หรือ สิ่งกั้นแยกทางกายภาพอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ
- (2) บุคคลที่เข้าและออก ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และห้องอาบน้ำ
- (3) ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อยานพาหนะที่ผ่านเข้าและออก
- (4) ระบบการขนย้ายสัตว์
- (5) สถานที่กักสัตว์ก่อนนำเข้าฝูง
- (6) สถานที่จัดเก็บอุปกรณ์และเครื่องมือ
- (7) สถานที่เก็บอาหารและเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์
- (8) สถานที่ทำลายซาก ขยะ และของเสีย
- (9) ระบบน้ำใช้
- (10) แมลง สัตว์พาหะ สัตว์ฟันแทะ และนก
- (11) ระบบการถ่ายเทอากาศ
- (12) อาหารสัตว์และแหล่งที่มา

4.1.3 แผนความปลอดภัยทางชีวภาพ

การจัดการคอมพาร์ตเมนต์ ต้องออกแบบและตรวจติดตามประสิทธิภาพของแผนความปลอดภัยทางชีวภาพของโรคที่กำหนด

รายละเอียดของแผนความปลอดภัยทางชีวภาพ ประกอบด้วย

4.1.3.1 ระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีแนวโน้มสูงในการรับและการแพร่กระจายของโรคที่กำหนดสู่คอมพาร์ตเมนต์ เช่น การเคลื่อนย้ายสัตว์ แมลงและสัตว์พาหะนำโรค การแพร่กระจายเชื้อทางอากาศ บุคคลผู้เข้าและออกคอมพาร์ตเมนต์ ชีวผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ พาหะ อาหาร แหล่งน้ำ และระบบระบายน้ำ ร่วมกับการพิจารณาการคงอยู่ของเชื้อก่อโรคในสิ่งแวดล้อม

4.1.3.2 ระบุจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (critical control point) ตามข้อ 4.1.3.1

4.1.3.3 กำหนดมาตรการในการจัดการความเสี่ยงของแต่ละจุดวิกฤต

4.1.3.4 จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับแผนความปลอดภัยทางชีวภาพ ให้ครอบคลุมถึงวิธีนำไปปฏิบัติ การคงสภาพ และการตรวจติดตามในแต่ละมาตรการ รวมถึงการกำหนดแนวทางแก้ไขเมื่อเกิดการเบี่ยงเบนจากมาตรการที่กำหนด การทวนสอบขั้นตอนดำเนินการ ตลอดจนการบันทึกข้อมูล

4.1.3.5 กำหนดแผนปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉินของคอมพาร์ตเมนต์เมื่อสถานะของโรคเปลี่ยนแปลง

4.1.3.6 รายงานขั้นตอนการปฏิบัติงานและการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการ ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด

4.1.3.7 มีแผนการฝึกอบรม ให้ความรู้และทักษะ แก่พนักงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ในเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพ และการประเมินผลการฝึกอบรม

4.1.3.8 มีแผนการเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง โดยต้องมีหลักฐานในการดำเนินมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงในทุกเส้นทางที่เป็นไปได้โดยสอดคล้องกับหลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการควบคุมจุดวิกฤต (HACCP) และมากพอที่จะทำการประเมินแผนความปลอดภัยทางชีวภาพได้ ต้องตรวจสอบประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงานคอมพาร์ตเมนต์อย่างต่อเนื่อง หรืออย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อปรับแผนความปลอดภัยทางชีวภาพให้เหมาะสม

4.1.4 ระบบตามสอบ

ต้องทำเครื่องหมายและขึ้นทะเบียนสัตว์ในคอมพาร์ตเมนต์ ที่แสดงประวัติและการเคลื่อนย้าย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบเอกสารและรับรอง ในกรณีที่ทำเครื่องหมายเป็นรายตัวไม่ได้ การตามสอบควรอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมปศุสัตว์

การเคลื่อนย้ายสัตว์ทั้งเข้าและออกจากคอมพาร์ตเมนต์ทุกครั้งควรมีการบันทึกข้อมูลในระดับของคอมพาร์ตเมนต์เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินความเสี่ยง และการตรวจรับรองจากกรมปศุสัตว์

4.2 การจัดทำเอกสาร

เอกสารและบันทึกข้อมูลต้องมีหลักฐานที่ชัดเจนแสดงถึงมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพ การเฝ้าระวังโรค การตามสอบ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้การกำกับดูแลจากกรมปศุสัตว์ โดยประเมินจากบันทึกสุขภาพสัตว์ ที่บ่งบอกถึงการตรวจหาโรคที่กำหนดไว้ในบัญชีโรคระบาดสัตว์ ขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ ดังต่อไปนี้

- (1) ข้อมูลการเคลื่อนย้ายสัตว์
- (2) บันทึกการผลิต รวมทั้งรายงานการเกิด/การตาย
- (3) บันทึกแหล่งที่มาของอาหารสัตว์
- (4) ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- (5) บันทึกการเข้าออกฟาร์ม
- (6) บันทึกประวัติสัตว์ป่วย และการรักษา
- (7) บันทึกการใช้วัคซีน คอรัลโปรแกรมนและชนิดของวัคซีน เพื่อการเฝ้าระวังโรค ภายใต้การควบคุมของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม
- (8) บันทึกการใช้ยาสัตว์และวัตถุอันตราย ภายใต้การควบคุมของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม
- (9) แผนความปลอดภัยทางชีวภาพและบันทึกการปฏิบัติงาน
- (10) บันทึกการฝึกอบรมบุคลากร
- (11) บันทึกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการควบคุมโรค ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด

เอกสารดังกล่าวต้องเก็บรักษาตามระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด

4.3 การเฝ้าระวังโรค

มีแผนการเฝ้าระวังโรค ให้เหมาะสมกับระดับและปัจจัยความเสี่ยงที่ประเมินและตรวจพบ ได้แก่

- (1) การเฝ้าระวังโรคภายในคอมพาร์ทเมนต์ โดยสุ่มตัวอย่างจากฟาร์มภายในพื้นที่คอมพาร์ทเมนต์ เพื่อหาความชุก (prevalence) ของโรค หรือเพื่อการวินิจฉัยเบื้องต้น
- (2) การเฝ้าระวังโรคภายนอกคอมพาร์ทเมนต์ โดยสุ่มตัวอย่างจากพื้นที่นอกฟาร์ม เพื่อให้มั่นใจในการดำเนินมาตรการตามแผนความปลอดภัยทางชีวภาพ

4.4 การตรวจวินิจฉัยโรค

ห้องปฏิบัติการตรวจวินิจฉัยโรคสำหรับคอมพาร์ทเมนต์จะต้อง

- (1) เป็นห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ หรือเป็นห้องปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายจากกรมปศุสัตว์
- (2) ดำเนินการตรวจวินิจฉัยโรคตามวิธีการมาตรฐานที่องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศกำหนดไว้สำหรับโรคนั้น ๆ ตามคู่มือการชันสูตรโรค และการใช้วัคซีนป้องกันโรคในสัตว์บก (Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals) และในมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการชันสูตรโรคสัตว์
- (3) มีระบบการประกันคุณภาพของผลการทดสอบ
- (4) มีระบบการรายงานผลการทดสอบโรคไปยังเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์โดยเร็ว
- (5) ถ้ามีความจำเป็น ให้ส่งตัวอย่างเพื่อไปตรวจยืนยันโดยห้องปฏิบัติการอ้างอิงขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE reference laboratory) ได้

4.5 ภาวะฉุกเฉินและการแจ้งเตือน

กรณีที่สงสัยหรือตรวจพบโรคระบาดที่กำหนด ให้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉินของคอมพาร์ทเมนต์ และแจ้งกรมปศุสัตว์ เมื่อได้ผลยืนยันว่าเกิดการระบาดของโรค ให้กรมปศุสัตว์แจ้งเตือนต่อประเทศคู่ค้าต่อไป

ภาคผนวก ก

แนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยงและ แผนความปลอดภัยทางชีวภาพตามหลักการวิเคราะห์ อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (HACCP)

ก.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยง

องค์ประกอบของการวิเคราะห์ความเสี่ยงประกอบด้วย

ก.1.1 การระบุอันตรายของโรคที่กำหนด

ก.1.2 การประเมินความเสี่ยง

ก.1.3 การจัดการความเสี่ยง

ก.1.4 การสื่อสารความเสี่ยง

ก.2 แผนการความปลอดภัยทางชีวภาพตามหลัก HACCP

HACCP เป็นพื้นฐานของการควบคุมคุณภาพของอุตสาหกรรมปศุสัตว์ โดยกำหนดกรอบทำงานที่บ่งชี้จุดเสี่ยงและพัฒนาขั้นตอนสำหรับควบคุมจุดวิกฤตนั้นๆ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ก.2.1 ดำเนินการวิเคราะห์อันตราย

ก.2.2 กำหนดจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม

ก.2.3 กำหนดค่าวิกฤต

ก.2.4 กำหนดระบบการตรวจเฝ้าระวังเพื่อควบคุมจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม

ก.2.5 กำหนดการปฏิบัติ การแก้ไขที่ต้องดำเนินการ เมื่อผลการตรวจเฝ้าระวังแสดงว่าจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมไม่อยู่ภายใต้การควบคุม

ก.2.6 กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับการทวนสอบเพื่อยืนยันว่าการดำเนินงานในระบบ HACCP เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ก.2.7 กำหนดให้มีระบบเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด และบันทึกข้อมูลที่เหมาะสมกับหลักการเหล่านี้และการนำไปประยุกต์ใช้